

projectnaam
**Versterkingsplan Groene
 Ontwikkelingszone
 Roodhekenpas-west te
 Druten**

datum
22 mei 2023

opdrachtgever
**Jansen Bouwontwikkeling
 B.V.**

projectnummer
P05733

opgesteld door
MvdS

BRO
 Bosscheweg 107
 5282 WV Boxtel
 T +31 (0)411 850 400
 E info@bro.nl
 www.bro.nl

Inleiding

Bij alle ruimte ontwikkelingen dient te worden getoetst aan relevante natuurwetgeving en –beleid. Voor een ontwikkeling ten westen van de Roodhekenpas te Druten is opdrachtgever voornemens circa 36 woningen te realiseren (figuur 1). Hiervoor is door BRO een Quicksan Flora en Fauna uitgevoerd (P05733 d.d. 25 juli 2022). Het plangebied bestaat momenteel uit een omheinde hertenweide. Langs de Roodhekenpas staat een rij bomen, en aan de westzijde ligt een 25 meter brede houtsingel met hierachter een onderhoudspad en een brede sloot.

Uit de quickscan blijkt dat het plangebied volledig binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) is gelegen. De GO bestaat uit gebieden die tussen en rondom natuurgebieden liggen.

De GO wordt beschermd in de Omgevingsverordening Gelderland. Onder paragraaf 2.6.5 staan de regels voor het beschermingsregime uitgewerkt:

Nieuwe Regels Groene Ontwikkelingszone

Op 31 mei 2022 stelden Gedeputeerde Staten regels voor de Groene ontwikkelingszone vast. De nieuwe regels helpen om vast te stellen of er een verbetering van de kernkwaliteiten plaatsvindt:

“Als een initiatiefnemer iets wil bouwen in deze Groene ontwikkelingszone, moet hij tegelijk de kernkwaliteiten versterken door natuur- en landschapselementen aan te leggen. De nieuwe regels helpen bij het bepalen hoe en waar die versterking moet gebeuren.”

De regels met betrekking tot de Groene Ontwikkelingszone zijn artikel 2.52 en 2.53. Bij het besluit is een toelichting gepubliceerd en een tabel om de verliesfactor, impactfactor en versterkingsmaatregelen te kwantificeren.

Figuur 1: Luchtfoto plangebied

§ 2.6.5 Instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.52 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:
 - a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
 - b. de samenhang niet verloren gaat.
2. Gedeputeerde Staten stellen regels vast om de versterking uit te werken.

Bij de voorbereiding op het doorlopen van de stappen is onderzoek nodig (artikel 2.53a van de omgevingsverordening) naar:

- de actuele en potentiële kernkwaliteiten op basis van de bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone,
- de relatie met de natuurelementen in de naaste omgeving, en

- of sprake is van een functie als ecologische verbindingzone.

Artikel 2.53a (onderzoek kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone)

1. Bij toepassing van artikel 2.52 bevat de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving van de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone.
2. In de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:
 - a. actuele en potentiële natuurwaarden;
 - b. in de bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangevoerde beschermde soorten en soorten van nationale Rode Lijsten; en
 - c. ecologische samenhang.
3. Voor zover de ontwikkeling of activiteit daar effect op kan hebben, wordt in de beschrijving van de onderzoeksresultaten betrokken de in het gebied aanwezige:
 - a. kwaliteit van water, bodem en lucht;
 - b. stilte, rust en duisternis; en
 - c. landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, bodemkundige waarden en het reliëf.

Artikel 2.53b (versterkingsplan)

Als de Groene ontwikkelingszone wordt versterkt op grond van artikel 2.52, eerste lid, onderdeel a, bevat het bestemmingsplan dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt een versterkingsplan, dat in ieder geval inzicht geeft in:

- a. hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd;
- b. hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden;

- c. hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;
- d. de locatie waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone optreden; en
- e. de locatie waarop de versterking plaatsvindt.

Artikel 2.53c (borging versterking)

Planologische verankering van de versterking vindt plaats in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan als waarin de nieuwe activiteit of ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

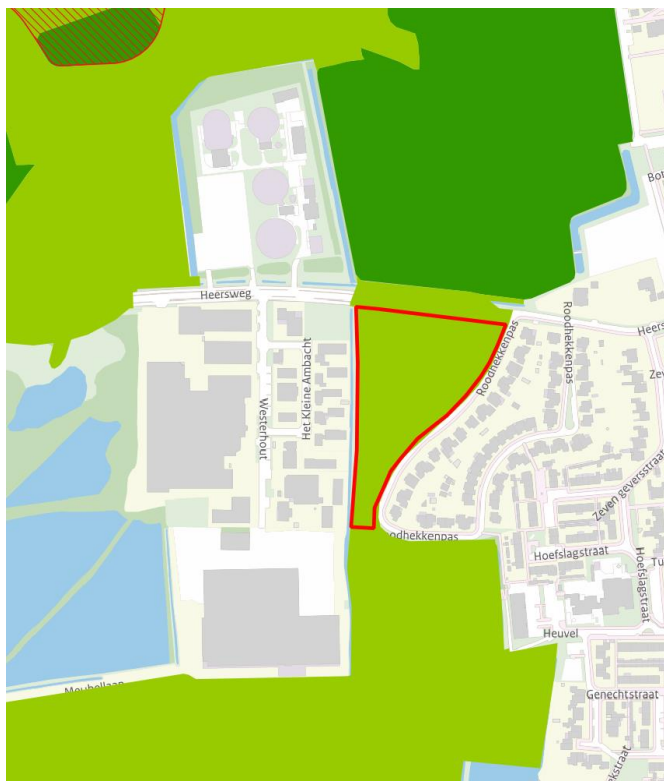
Artikel 2.53d (borging uitvoering versterking)

1. De uitvoering van de versterking wordt verzekerd door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan, waarin wordt bepaald dat:
 - a. alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan als de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of een kortere termijn als dat mogelijk is, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en
 - b. de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan in stand worden gehouden.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, geldt dat als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt, alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan nadat de maatregelen conform het versterkingsplan zijn uitgevoerd.

Uitwerking

Hier worden de noodzakelijke onderbouwingen en berekeningen beschreven om de ontwikkeling binnen het GO mogelijk te maken. Onderstaande resultaten van het onderzoek worden in de toelichting bij het bestemmingsplan beschreven.

Het plangebied is volledig gelegen binnen de Groene Ontwikkelingszone (figuur 2). Conform artikel 2.52 wordt deze ontwikkeling enkel toegelaten indien de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo

Figuur 2: Ligging GNN en GO ten opzichte van plangebied

en naar rato van de ingreep worden versterkt; en de samenhang niet verloren gaat.

Samenhang

De versterking per saldo en naar rato wordt later in deze memo uitgevoerd conform de compensatie-tabel. De samenhang dient echter ook behouden te blijven. Hiervoor is de ligging van het plangebied ten opzichte van GNN en GO belangrijk. Dit is weergegeven in figuur 2.

Het plangebied ligt in een onderdeel van de GO die de GO ten zuiden van het plangebied (enkele visvijvers van HSV de Waalkanters met omliggend groen) verbindt met GNN, GO en Natura 2000-gebieden ten noorden van het plangebied (uiterwaarden van de Waal). De huidige staat van het plangebied is voor de samenhang niet gunstig. Het betreft een sterk begraasd weiland, waar geen landschapselementen aanwezig zijn. Daarnaast is het omheind met hekwerk, waardoor het voor veel grondgebonden dieren niet toegankelijk is. In de verbeterplannen wordt middels een poel, takkenrillen, struweel en kruidenrijk grasland de noord-zuidverbinding zowel langs de oost- als westzijde aangezet. De poel kan als stapsteen dienen voor verschillende amfibieën om tussen de gebieden te migreren. De toename aan dichte vegetatie biedt soorten als kleine marterachtigen meer mogelijkheden om te migreren en binnen het plangebied te foerageren. Daarnaast wordt over de Heersweg een marterverbinding aangelegd, en wordt onder de weg ter hoogte van de houtsingel een amfibieëntunnel aangelegd. De veilige verbinding tussen noord en zuid wordt daarmee verder versterkt. Door de genomen maatregelen kan met voldoende zekerheid worden aangenomen dat de samenhang tussen de gebieden met beschermingsregimes niet afneemt.

Kernkwaliteiten plangebied

Conform artikel 2.53a dienen een aantal kernkwaliteiten te worden onderzocht. Conform het document Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk is het plangebied gelegen in gebied 53: Winssen - Wamel. Het plangebied heeft bijna geen van de genoemde kernkwaliteiten. Onder aardkundige waarden staan dijkdoorbraken ten westen en oosten van Druten genoemd. Dit vormde laagtes en wielen welke in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn. Er wordt aangesloten op de ontwikkelingsdoelen, met name door het aanleggen van de poel, waardoor water- en oeverhabitat ontstaat. Dit betreft ook biotoop voor kamsalamander. Goed beheerd kruidenrijk grasland zorgt voor een geschikt landschap voor vlinders en bijen. Door de aanleg van de struwelen en bomen wordt een kleinschalig landschap gecreëerd.

Het plangebied is niet onderdeel van de genoemde ecologische verbindingzones.

Actuele en potentiële natuurwaarden

In de huidige situatie heeft het plangebied beperkte natuurwaarde. Door de aanwezigheid van de herten is de vegetatiestructuur beperkt, ook wordt dit gemaaid. De aanwezigheid van de herten zorgt waarschijnlijk wel voor een toename aan regenwormen en ander bodemleven, wat een voedselbron is voor bijvoorbeeld spreeuw, kauw en scholekster. Een soort als das kan hier ook gebruik van maken, maar is in de directe omgeving niet waargenomen en kan door de aanwezigheid van het hekwerk het plangebied niet betreden. Potentiële ecologische waarden zijn groter, door het verwijderen van het hekwerk en het ontwikkelen van de vegetatie kan een hogere natuurwaarde worden bereikt. Het is echter niet de verwachting dat zich hier waardevolle vegetatie kan ontwikkelen door de hoge concentratie aan meststoffen en relatief met de omgeving lage waterstanden.

Aanwezige beschermde soorten en Rode Lijst-soorten

Uit de quickscan flora en fauna blijkt dat er geen beschermde soorten conform de Wet natuurbescherming binnen het plangebied aanwezig zijn. In de NDFF zijn binnen het plangebied geen waarnemingen van soorten van de Rode Lijst binnen het plangebied. Direct langs de randen van het plangebied zijn waarnemingen bekend van koekoek, ransuil en huismus. Voor de huismus zal het plangebied in de toekomstige situatie meer waarde bieden, door de toevoeging van een poel en struweelhagen. Voor koekoek en ransuil zal de houtsingel aanwezig en geschikt blijven. Het territorium van deze soorten zal zich echter met name richten op de gebieden ten noorden en zuiden van het plangebied.

Ecologische samenhang

Ecologische samenhang is reeds beschreven onder het kopje "Samenhang".

Kwaliteit van water, bodem en lucht

De ontwikkeling betreft de realisatie van een woonwijk en zorgt daarmee redelijkerwijs niet voor een verslechtering van de kwaliteit van water, bodem en lucht. De effecten van stikstof in de lucht zijn beperkt, blijkt ook uit de AERIUS-berekening.

Stilte, rust en duisternis

Het plangebied is momenteel gelegen langs twee wegen. Door het verkeer zijn stilte en rust hier redelijkerwijs niet aan de orde. Zowel de Heersweg als de Roodhekenpas bevatten straatverlichting, bij de Heersweg ook bij het fietspad aan de zijde van het plangebied. Het betreft verouderde verlichting met relatief veel uitschijning. Daarmee is donkerte in de huidige situatie niet aanwezig.

Landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, bodemkundige waarden en het reliëf

Binnen het plangebied zijn de landschappelijke waarden beperkt. Het betreft een kaal terrein met hier omheen een bomenrij en houtsingel. De vorm van het perceel is vrij recent en is met name vormgegeven door de straat Roodhekenpas welke onderdeel is van de nieuwere woonwijk. Voor de aanleg van die woonwijk betrof het hier landbouwgrond. De aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn daarmee zeer beperkt.

Conform de BRO Grondwaterspiegeldiepte 2021 ligt het bodemwater in het plangebied tussen 74 en 136 cm onder maaiveld, met grondwatertrap VIIo. Het bodemtype is "Kalkhoudende ooivaaggronden; zware zavel en lichte klei (Rd90A)". Op de Geomorfologische kaart staat het gebied aangegeven als "H43 Stroomrugglooiing" Over het reliëf wordt het volgende beschreven: "3 Vrij vlak, laaggelegen reliëf; steilste hellingen ¼° – 1° (2°) en een lokaal maximaal hoogteverschil 0.5 – 1.5 m".

De ontwikkeling heeft redelijkerwijs geen effect op de geomorfologische en bodemkundige waarden. Reliëf is vrijwel niet aanwezig binnen het plangebied.

Versterkingsplan

Ten behoeve van de kwantificatie van de negatieve effecten en de versterking is gebruik gemaakt van de tabel (bijlage 1). De maatregelen zijn in het inrichtingsplan weergegeven (bijlage 2). Deze maatregelen worden hier beschreven.

Verliesfactor

Binnen het plangebied zijn geen van de genoemde natuurtypen of landschapstypen aanwezig. Een verliesfactor is daarmee niet aan de orde.

Impactfactor

De impactfactor is bepaald middels het aantal woningen (36) en het aantal ha woonwijk (0,9823). Hierbij zijn de woonpercelen, infrastructuur, ontsluiting en openbare ruimten meegenomen. Het betreft 1489 impactpunten.

Versterkingsmaatregelen

Versterkingsmaatregelen hebben betrekking op een poel en oever, struweelhagen, mantel-zoomvegetatie, een rij knotwilgen, droge natuurgraslanden, solitaire inheemse bomen, een takkenril, herpetofaunatunnel en boombrug. De maatregelen zijn weergegeven in bijlage 2.

Houtsingel

De bestaande houtsingel langs de westzijde van het plangebied heeft reeds de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Om het behoud van deze strook te borgen zal deze strook de bestemming 'Natuur' krijgen. Feitelijk vinden er geen wijzigingen aan de strook zelf plaats. Deze biedt reeds veel schuilmogelijkheden, en de vegetatiestructuur is in ontwikkeling, met een diversiteit aan loofhout.

Poel met natuurvriendelijke oever

De oever en poel gezamenlijk bestaan uit 651 m². Oevers zijn minimaal 1:3 en noordoever minimaal 1:5.

Struweelhagen

De oostzijde van de woonwijk en enkele perceelsgrenzen in het westen worden afgewerkt met struweelhagen van een

variabele breedte. Het struweel wordt naar gelang de groei-snelheid iedere 2-3 jaar gesnoeid. De struwelen bestaan uit een mengeling van de volgende soorten: eenstijlige meidoorn, sleedoorn, gewone vogelkers, wilde lijsterbes, gewone vlier, Gelderse roos, wilde liguster, wegedoorn, sporkehout, rode kornoelje, hazelaar, boswilg en hondsroos. Dit betreft 471 m².

Mantel-zoomvegetatie

Langs de westzijde wordt tegen de bestaande bosschage een mantel-zoom vegetatie van 4 meter breed gerealiseerd. Hierdoor ontstaat een aflopende strook groen, welke aansluit op de bestaande groenstrook, en deze versterkt. Hierbij worden dezelfde soorten toegepast als bij de struweelhaag. Het betreft in totaal 578 m².

Knotwilgen

Langs de noordrand van het plangebied wordt een rij knotwilgen geplaatst. Het betreft een strook grond van max. 5 meter breed, maar op sommige punten smaller vanwege de wegberm en wandelpaden. De wilgen worden iedere 1 a 2 jaar geknot. Ondergroei wordt kruidenrijk gras, zoals ook bij het volgende punt omschreven. Het betreft totaal 592 m².

Droge natuurgraslanden

Binnen het plangebied zijn meerdere stukken gras aanwezig, onder nieuwe bomen, in wadi's en op overige stukken grond welke niet onder de overige elementen vallen. Deze gronden worden ingericht en beheerd als droge natuurgraslanden. Er is gekozen voor een natuurlijke ontwikkeling van de vegetatie. De eerste paar jaar zal de vegetatie 2 a 3 keer gemaaid en afgevoerd worden. Wanneer verschralling optreedt en een meer variabele en kruidenrijke vegetatie ontstaat wordt het teruggebracht naar 1x per jaar maaien, in het najaar. In totaal betreft het 1.760 m². Hierbij zijn geen oppervlaktes dubbel geteld.

Solitaire inheemse bomen

Op 15 locaties in de wadi's en op de velden ten noorden worden inheemse opgaande bomen geplaatst. De soorten zijn nog niet bekend. Op deze locaties wordt onder de bomen het beheer onder droge natuurgraslanden toegepast. Hiervoor wordt 15x 50 = 750 m² gerekend.

Takkenril

Langs de westzijde wordt over de gehele lengte een takkenril aangelegd. De takkenril wordt 3 meter breed. Deze zal bestaan uit een dubbele rij palen op deze afstanden uit elkaar. Lokaal snoeiafval wordt gebruikt om de takkenrillen te vullen. Op deze manier wordt de takkenril ook regelmatig aangevuld. In totaal bestaat de takkenril uit 426 m².

Herpetofaunatunnel en boombrug

Over de Heersweg wordt een boombrug voor eekhoorn en marterachtigen aangelegd. Het betreft een ladderbrug. Deze wordt zodanig aangebracht dat hij de bestaande houtsingel verbindt met het bos ten noorden van de Heersweg. Hiervoor kunnen 100 punten worden verdiend.

Onder de Heersweg wordt een herpetofaunatunnel aangebracht. Het betreft een betonnen tunnel met rechthoekig profiel welke gelijk met het wegoppervlak wordt aangebracht. De bovenzijde krijgt een rooster met lichtinval. De dimensies van de tunnel worden 100x75 cm (bxh). Ook wordt er aan beide zijdes een geleidingswand aangebracht. Deze wordt bij voorkeur zo dicht mogelijk langs de weg aangebracht. De geleiding wordt V-vormig uitgevoerd over de breedte van de groenstrook. De wand wordt geplaatst op een hoek van 45-60° ten opzichte van de trekrichting. De geleidingswand wordt minimaal 50 cm hoog. Hiervoor kunnen 300 punten worden verdiend.

Conclusie

Uit de tabel blijkt dat met de versterkingsmaatregelen 1626,6 punten worden verdiend. Hiermee staat de balans 137,22 punten in de plus en kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling zorgt voor een versterking van de kernkwaliteiten van de GO.

Borging en documentatie

De genoemde maatregelen worden vastgelegd in het vast te stellen bestemmingsplan waarin de ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. Conform artikel 2.53d wordt een voorwaardelijke verplichting opgenomen. De oppervlakten waarbij versterkingsmaatregelen worden uitgevoerd krijgen een hiervoor passende bestemming.

Na het afronden van de inrichting zal door een ecooloog de uitvoering van de inrichting beoordeeld worden, en wordt hierover gerapporteerd. Gebreken worden hier op volgend gecorrigeerd.

Drie jaar na afronding van de inrichting, en hier op volgend iedere vijf jaar, zal door de gemeente een beoordeling van de natuurkwaliteit uitgevoerd worden. Dit vindt plaats conform de werkwijze 'Monitoring en Beoordeling Natuurkwaliteit EHS en Natura 2000', conform hoofdstuk 4 (Beoordeling Natuurkwaliteit Natuurnetwerk), met als begrenzing de grenzen van het plan. De beoordeling bestaat uit een gebiedsschouw door een onafhankelijke ervaren ecooloog. De vijf indicatoren voor natuurkwaliteit zijn hierbij: Plant- en diersoorten, structuurkenmerken, standplaatsfactoren, ruimtelijke condities en –samenhang, en natuurlijkheid. Er vindt geen vegetatiekartering of monitoring van specifieke soortgroepen plaats, vanwege de kleinschaligheid en locatie, en omdat het geen GNN betreft. Bevindingen worden bij iedere beoordelingsronde ge-

rapporteerd. Hierbij worden ook adviezen gegeven voor aanpassingen van de inrichting of het beheer, indien dit noodzakelijk geacht wordt.